

Sari Jalkanen ja Nina Siira

Kätilökoulutuksen keskeisimmät muutokset Suomessa 1960–90-luvuilla

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kätilö (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

5.6.2018

<p>Tekijät Otsikko</p> <p>Sivumäärä Aika</p>	<p>Sari Jalkanen ja Nina Siira Kätilökoulutuksen keskeisimmät muutokset Suomessa 1960–1990-luvuilla</p> <p>23 sivua + 3 liitettä 5.6.2018</p>
<p>Tutkinto</p>	<p>Kätilö (AMK)</p>
<p>Koulutusohjelma</p>	<p>Hoitotyön koulutusohjelma</p>
<p>Suuntautumisvaihtoehto</p>	<p>Kätilö</p>
<p>Ohjaajat</p>	<p>Lehtori Marita Räsänen</p>
<p>Opinnäytetyö on tehty osana Metropolia Ammattikorkeakoulun Hoitotyön koulutuksen museon projektia Hoitotyö ennen, nyt ja tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tarkoituksena on ollut etsiä ja dokumentoida tietoa kätilökoulutuksen eri vaiheista ja muutoksista 1960–90-luvun Suomessa. Olemme kertoneet työssämme myös hieman nykypäivän kätilötyöstä ja -koulutuksesta Suomessa, jotta muutosten merkitys konkretisoituisi myös niille lukijoille, joille tämän päivän kätilötyö tai tutkintoon johtava koulutus ei ole tuttua. Opinnäytetyön tavoitteena on ollut tuoda näkyvyyttä Hoitotyön koulutuksen museolle ja kätilökoulutukselle.</p> <p>Etsimme teorian tietoa työtämme varten kirjallisuudesta, vanhoista opetussuunnitelmista sekä vierailemalla Kansallisarkistossa ja Eduskunnan kirjastossa löytääksemme lisämateriaalia. Kirjallista lähdeaineistoa koulutuksen vaiheista oli haastavaa löytää, joten vahvistimme löytämiämme kirjallisia lähteitä haastatteleamalla kahta kätilötyön ja -koulutuksen asiantuntijaa, Kätilöopiston entistä vararehtoria Marja Laantia sekä nykyisen Metropolia Ammattikorkeakoulun kätilötyön lehtori Pirjo Tervoa.</p> <p>Opinnäytetyö on rakennettu tietosisällöltään niin, että ensin kerromme nykypäivän kätilötyöstä ja -koulutuksesta yleisesti. Tämän jälkeen käymme työssämme läpi kätilökoulutuksen neljä erilaista vaihetta 1960–90-lukujen Suomessa. 1960-luvun alussa kätilökoulutuksessa ei tapahtunut minkäänlaista muutosta, vaan se oli edelleen kaksivuotinen, niin kuin se oli ollut vuodesta 1934 lähtien. Ensimmäinen varsinainen muutos koulutuksessa työhön rajattuna aikakautena tapahtui vuonna 1968, jolloin kätilökoulutus muuttui erikoissairaanhoidajakätilön koulutukseksi. Tämä koulutusmuoto jatkui aina vuoteen 1987 asti, jolloin alettiin kouluttaa hoitotyön ammattilaisia jälleen kätilön tutkintonimikkeellä. Kätilön tutkinto oli tällöin keskiasteen tutkinto, mutta Suomen liityttyä Euroopan Unioniin vuonna 1995, kätilökoulutus muutettiin ammattikorkeakoulutason tutkinnoksi. Kerrottuamme työssämme näistä neljästä eri vaiheesta yleisesti, syvennämme koulutusmuutosten taustalla vaikuttaneita lakeja ja aseuksia, jotka on säädetty yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten seurauksena.</p> <p>Opinnäytetyön lopuksi pohdimme hieman kätilökoulutuksen mahdollisia tulevia muutoksia, jotka voivat olla ajankohtaisia jo lähivuosina.</p>	
<p>Avainsanat</p>	<p>Hoitotyön koulutuksen museo, kätilö, kätilökoulutus, historia, kansanterveyslaki</p>

Author(s) Title	Sari Jalkanen and Nina Siira Key changes in Midwifery Training Programmes in 1960–1990
Number of Pages Date	23 pages + 3 appendices 5 June 2018
Degree	Bachelor's Degree
Degree Programme	Bachelor of Health Care
Specialisation option	Midwifery
Instructor(s)	Marita Räsänen, Senior Lecturer
<p>This thesis is a part of a project by the Museum of Nursing, Public Health Nursing and Midwifery Education at Metropolia University of Applied Sciences. The main objective has been to gather and document information regarding Midwifery training in Finland in 1960–1990s. We have also included information regarding the current Midwifery degree in order to explain our findings to those readers not familiar with Midwifery studies. The aim of this study is bring coverage for the Museum of Nursing, Public Health Nursing and Midwifery Education as well as Midwifery studies.</p> <p>For this thesis we have gathered information from appropriate literature, old curriculums from 1960–1990s, The National Archives of Finland and the Library of Parliament. The research material in literature was not readily available, for this reason we sought additional information from interviews. We interviewed two Senior Lecturers of Midwifery, who were active in the profession during 1960–1990.</p> <p>We begin this thesis by explaining the Midwifery Degree Programme offered today in Metropolia University of Applied Sciences. Then we proceed by describing the four developments in Midwifery training during 1960–1990. We will then examine the sociological changes in Finland during this time which lead to legislative changes which in turn eventually lead to amendments in Midwifery training.</p> <p>We will conclude this study by reflecting the current state of Midwifery Degree as well as the possible changes to it, which might be relevant in the near future.</p>	
Keywords	museum of nursing, midwifery, midwifery degree, history

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	2
3	Opinnäytetyön työtavat ja menetelmät	2
3.1	Työtavat	2
3.2	Aineisto	3
3.3	Haastattelut	4
3.3.1	Pirjo Tervon haastattelu	5
3.3.2	Marja Laantin haastattelu	5
3.3.3	Kättilön haastattelu	5
4	Tämän päivän kättilötyö ja –koulutus	6
5	Kättilökoulutuksen neljä erilaista vaihetta 1960-luvulta 1990-luvulle	7
5.1	Kaksivuotinen kättilökoulutus -1968	7
5.2	Kättilöstä erikoissairaanhoitaja-kättilöksi vuonna 1968	8
5.3	Vuoden 1987 keskiasteen uudistus	10
5.4	Kättilö (AMK) 1996-	11
6	Kättilökoulutukseen vaikuttaneet lait, asetukset sekä muut seikat	13
6.1	Suomalaisen terveys- ja sosiaalihuollon uudistus	14
6.2	Keskiasteen koulutuksen uudistaminen	15
6.3	Ammattikorkeakoulu-uudistus	16
6.4	Suomen liittyminen Euroopan Unionin jäseneksi	17
7	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	18
8	Pohdinta ja johtopäätökset	19
	Lähteet	22
	Liitteet	
	Liite 1. Erikoissairaanhoitajatutkinnon aine- ja viikkotuntijako terveystieteiden pohjalta	
	Liite 2. Erikoissairaanhoitajatutkinnon aine- ja viikkotuntijako sairaanhoitajien pohjalta	
	Liite 3. Kättilön tutkintotodistus, jossa näkyy EU-direktiivien täyttymiseksi lisätty vuosi opintoihin	

1 Johdanto

Opinnäytetyömme on osa Metropolia Ammattikorkeakoulun Hoitotyön koulutuksen museon projektia Hoitotyö ennen, nyt ja tulevaisuudessa. Hoitotyön koulutuksen museo sijaitsi Metropolia Ammattikorkeakoulun tiloissa osoitteessa Tukholmankatu 10, aina keväeseen 2018 asti, mutta oli suljettuna mittavan dokumentointiprojektin vuoksi yleisöltä vuoden 2017 alusta alkaen. Museo esitteli alan vanhinta historiaa, ja esillä oli mm. erilaisia oppilaspukuja, vanhaa hoitotyössä käytettyä välineistöä, valokuvia ja vanhoja oppikirjoja. Hoitotyön koulutuksen museo siirtyy opetuksen siirtyessä uusiin tiloihin tulevalle Myllypuron kampukselle.

Opinnäytetyömme aiheena on kertoa kättilökoulutuksen keskeisimmistä muutoksista Suomessa 1960–90-luvuilla. Työn tavoitteena on tuoda näkyvyyttä Hoitotyön koulutuksen museolle ja kättilökoulutukselle sekä tallentaa kättilökoulutuksen vaiheita Suomessa 1960–90-luvuilla. Tietolähteinä opinnäytetyötä varten olemme käyttäneet erilaisia kirjoja ja vanhoja opetussuunnitelmia. Olemme myös hankkineet ja vahvistaneet kirjoista löytynyttä tietoa haastattelemalla jo eläkkeelle jäänyttä Kättilöopiston entistä vararehtoria Marja Laantia sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun kättilötyön lehtori Pirjo Tervoa.

Kättilökoulutuksesta ja sen muutoksista näillä vuosikymmenillä on varsin vähän kirjallisuutta saatavilla, mikä aiheutti työllemme jonkin verran haasteita. Myöskään Metropolia Ammattikorkeakoulussa ei ole tehty aikaisemmin opinnäytetyötä, joka käsittelisi kättilökoulutuksen muutoksia näillä vuosikymmenillä.

Kerromme työssämme myös mitä kättilökoulutus ja kättilötyö nykypäivänä ovat. Näin myös lukijan, jolle kättilön koulutus tai työ nykypäivänä ei ole tuttua, on helpompi ymmärtää koulutuksessa tapahtuneet muutokset ja niiden merkittävyys. Koulutusmuutokset ovat myös vahvassa yhteydessä yhteiskunnassa tapahtuneisiin muutoksiin, niin rakenteellisiin kuin laki- ja asetusmuutoksiinkin, joten koimme tärkeäksi käsitellä työssämme myös näitä muutoksia. Asiasisältö on rakennettu niin, että ensin kerrotaan tämän päivän kättilötyöstä ja -koulutuksesta, seuraavaksi esitellään koulutusmuutokset tarkemmin ja lopuksi kerrotaan laeista ja asetuksista, jotka vaikuttavat koulutusmuutosten taustalla.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyömme tarkoituksena on löytää tietoa ja kirjoittaa kätilökoulutuksen vaiheista 1960–90-luvuilla kattava ja mielenkiintoinen kuvaus, joka avaa koulutusmuutosten merkitystä myös tuon ajan kätilötyölle. Kerromme myös hieman tämän päivän kätilötyöstä ja -koulutuksesta, jotta muutokset konkretisoituvat myös niille lukijoille, joille kätilön tutkintoon johtava koulutus nykypäivänä ei ole tuttua.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda näkyvyyttä Hoitotyön koulutuksen museolle ja kätilökoulutukselle. Opinnäytetyön pääpaino on kätilökoulutuksen vaiheiden tarkastelussa, mutta käsittelemme työssämme myös jonkin verran kätilötyötä ja sen muutoksia.

Opinnäytetyötämme ohjailevia tutkimuskysymyksiä ovat:

Millaisia vaiheita kätilökoulutuksessa on ollut 1960–1990-luvuilla?

Millaiset seikat ovat johtaneet kätilökoulutuksen muutoksiin 1960–1990-luvuilla?

3 Opinnäytetyön työtavat ja menetelmät

3.1 Työtavat

Opinnäytetyömme liittyy Hoitotyön koulutuksen museon hankkeeseen Hoitotyö ja sen historiasta nykypäivään ja tulevaisuuteen. Tarkoituksena oli ”tallentaa hoitotyön ja sen koulutuksen historian vaiheita koulutuksen (sairaanhoidaja, terveydenhoitaja ja kätilö) alkuajoista nykyisyyteen ja tulevaisuuteen” sekä lisätä Hoitotyön koulutuksen museon näkyvyyttä. Kun meidät oli hyväksytty hankkeeseen, saimme tietää, että tekisimme historiikin kätilötyön koulutuksesta 1960-luvulta eteenpäin. Ajanjakson saimme itse päättää. Aluksi päädyimme käsittelemään ajanjaksoa 1960–1970. Suunnitelmavaiheessa tuli kuitenkin esiin, että valitsemamme ajanjakso oli liian lyhyt, jotta siitä voisi tehdä historiikin. Kuitenkin tätä aiemmat ajanjaksot oli jo hyödynnetty aiemmissa opinnäytetöissä. Opinnäytetyömme otsikko muuttui tässä vaiheessa lähes nykyiseen muotoonsa, eli opinnäytetyömme käsittelee kätilötyön koulutuksen vaiheita 1960–1990-luvuilla.

Haimme ensiksi tietoa valitusta ajanjaksosta Sisko-Liisa Hännisen teoksesta Kätilötyön vaiheita sekä Arja Laihon toimittamasta kätilökoulutuksen 175-vuotishistoriikista Viisaista vaimoista nykyajan kätilöiksi. Kun olimme löytäneet merkittävimmät tapahtumat valitulla ajanjaksolla, aloimme kerätä muuta aineistoa. Koska työmme käsitteli kätilökoulutusta, etsimme opetussuunnitelmia kyseiseltä ajanjaksolta. Niitä löysimme Kansallisarkistosta.

Arkistoituja opetussuunnitelmia tutkiessa alkoi kuitenkin tulla selväksi, että vuosina 1960–1970 kätilökoulutuksessa tapahtui vain yksi tärkeä muutos, jolloin tästä ajanjaksosta olisi vaikeaa kirjoittaa opinnäytetyötä aineiston vähyden vuoksi. Toisaalta opetussuunnitelmista kävi ilmi, että kätilökoulutuksessa oli tapahtunut aikavälillä 1960–1990 yhteensä kolme merkittävää koulutusmuutosta. Näitä olivat 1960-luvun lopulla alkanut erikoissairaanhoidaja-kätilön koulutus, 1980-luvun kätilön ammattitutkinto sekä kätilön tutkinnon muuttuminen ammattikorkeakoulututkinnoksi 1990-luvulla. Lisäksi Kansanterveyslaki (66/72) vuodelta 1972 muokkasi merkittävästi suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää luomalla maahamme terveyskeskukset. Näiden tietojen valossa opinnäytetyömme alkoi saada lopullisen muotonsa.

Koska tehtävänäimme oli oikeastaan koota tietoa tietystä ajanjaksosta, mikään opinnäytetyöissä käytetty menetelmä ei sopinut opinnäytetyömme työstämiseen. Osittain työtämme kuvaavia menetelmiä olivat sisällönanalyysi ja laadullinen menetelmä, mutta lähteistä löytämämme tieto on referoitu mahdollisimman tarkasti työssämme, jolloin lähteiden analysointia ei voida sanoa tapahtuneen. Lisäksi työmme yrittää vastata kysymykseen mitä kätilökoulutuksessa tapahtui 1960–1990-luvuilla, kun taas laadullisella tutkimuksella pyrittäisiin kehittämään jotakin tuotetta tai toimintaa. Vaikka työtämme voisi toisaalta pitää toiminnallisena tai tuotteellisena kokonaisuutena, myös nämä menetelmät tähtäävät kehittämistoimintaan. Työtämme parhaiten kuvaavat siis monimuotoiset menetelmät.

3.2 Aineisto

Aineistonamme olemme käyttäneet Sisko-Liisa Hännisen teosta Kätilötyön vaiheita sekä Arja Laihon toimittamaa historiikkia Viisaista vaimoista nykyajan kätilöiksi. Näitä kahta kirjaa opinnäytetyömme ohjaaja, lehtori Marita Räsänen, suositteli meille ensimmäisellä

ohjauskerralla. Hännisen Kätilötyön vaiheet on kuitenkin julkaistu jo vuonna 1966, joten emme saaneet siitä ajanjaksoomme liittyvää tietoa. Laihon teoksesta puolestaan saimme lähtökohdat sille, mistä tietoa kannattaisi hakea.

Etsimme käsiimme Laihon mainitsemat lait ja asetukset alkuperäisissä muodoissaan, joista osa oli saatavilla Finlex-verkkosivustolta ja osa Eduskunnan kirjaston säädöskoelmista. Kansallisarkistosta löysimme Kätilöopiston vanhoja opetussuunnitelmia vuosilta 1960–1980. Kätilön ammattitutkinnon sekä varhaisen ammattikorkeakoulututkinnon opetussuunnitelmat saimme Metropolia Ammattikorkeakoulun kätilötyön tutkintovastaa-valta, Heli Kondelinilta. Häneltä myös saimme erinomaisia lähteitä liittyen terveydenhuol-lon historiaan sekä ammattikorkeakoulu-uudistukseen.

3.3 Haastattelut

Haastattelimme opinnäytetyötämme varten kolmea eri henkilöä, jotka olivat aktiivisia kätilötyössä ja/tai kätilötyön opetuksessa 1960–1990-luvuilla. Haastattelut nauhoitettiin ja nauhoitteet ovat jatkossa osa Hoitotyön museon kokoelmia.

Haastatteluissa esitimme seuraavanlaisia kysymyksiä. Esitimme myös tarkentavia lisäkysymyksiä, jos kaipasimme selvennystä johonkin vastaukseen. Vaikka esitimme kysymyksiä, huomasimme että haastateltavat puhuivat kokemuksistaan melko vapaasti, joten kysymykset olivat lähinnä ohjaamassa haastattelun kulkua.

Milloin olet opiskellut kätilöksi?

Missä olet opiskellut kätilöksi?

Minkälainen työhistoria sinulla on kätilönä?

Onko kätilötyössä jokin osa-alue, joka on kiinnostanut sinua erityisesti?

Milloin päätit lähteä jatkokouluttautumaan kätilötyön opettajaksi?

Miksi halusit lähteä opettajan uralle?

Mikä on ollut suurin muutos kätilön urasi aikana kätilötyössä ja –koulutuksessa?

Mikä on ollut suurin muutos opettajan urasi aikana kätilötyössä ja –koulutuksessa?

Minkälainen kokemus sinulla on kätilötyön ja –koulutuksen muutoksista 1960-70-luvuilla?

Minkälaista kirjallisuutta suosittelet meille opinnäytetyössä käytettäväksi? (erityisesti 1960-70-luvun kättilötyöhön ja –koulutukseen liittyen)

3.3.1 Pirjo Tervon haastattelu

Haastattelimme kättilöopettaja Pirjo Tervoa Metropolia Ammattikorkeakoulun tiloissa Tukholmankadulla 8.1.2018. Haastattelu kesti noin tunnin ajan. Pirjo vastasi kysymyksiimme ja esitti ehdotuksia meille lähdemateriaaliksi sekä haastateltaviksi.

Pirjo itse oli valmistunut kättilöksi vuonna 1985 Kättilöopistolta, mutta hän oli valmistunut sairaanhoitajaksi jo aiemmin. Opettajaksi hän valmistui vuonna 1989. Hänen kokemuksensa ja kuvauksensa kättilötyöstä ja kättilötyön opetuksesta oli merkittävässä roolissa, kun mietimme ajanjaksoa, jota käsittelemme opinnäytetyössämme.

3.3.2 Marja Laantin haastattelu

Haastattelimme nyt jo eläkkeellä olevaa, entistä Kättilöopiston sekä Helsingin Väliaikaisen Ammattikorkeakoulun vararehtoria Marja Laantia Hoitotyön museon tiloissa 15.1.2018. Myös hänen haastattelunsa kesti noin tunnin ajan.

Marja oli opiskellut ensin sairaanhoitajaksi 1959-1961 ja kättilöksi Kättilöopistolla 1963-1964. Hän kertoi, että tuohon aikaan sairaanhoitajalla piti olla vähintään vuosi työkokemusta, jotta hän saattoi hakea kättilökoulutukseen. Kättilökoulutus kesti tuolloin 13 kuukautta sairaanhoitajille, josta yksi kuukausi oli lomaa. Valmistumisen jälkeen hän työskenteli apulaisosastonhoitajana sekä osastonhoitajana, jonka jälkeen häntä pyydettiin opettajan sijaiseksi vuonna 1966. Opettajan pätevyyden hän hankki vasta myöhemmin.

3.3.3 Kättilön haastattelu

Haastattelimme myös kättilöä, joka ei halunnut tulla nimetyksi tämän haastattelun yhteydessä. Haastattelu tehtiin Metropolia Ammattikorkeakoulun tiloissa Tukholmankadulla 17.4.2018 ja se kesti noin 45 minuuttia.

Hän opiskeli kättilöksi tämän opinnäytetyön kannalta erittäin mielenkiintoisessa vaiheessa, eli vuosina 1994-1998, jolloin kättilökoulutuksessa piti ottaa huomioon EU-direktiivien vaatimukset. Hän kertoi, että koulutuksen oli ensiksi tarkoitus kestää vain kolmisen vuotta eli kyseessä oli kättilön ammattitutkinto, mutta opintoihin sisällytettiin nk. EU-vuosi. Tämä tarkoitti sitä, että opiskelijat joutuivat suorittamaan yhden ylimääräisen lukuvuoden, mikä käytännössä tarkoitti pelkkiä harjoittelujaksoja. Valmistuessaan hän sai todistuksen, jonka mukaan hän on suorittanut EU-direktiivien edellyttämät kättilön opinnot.

Haastattelussa hän kertoo, että tästä ylimääräisen vuoden opinnoista ei kerrottu hänen luokalleen etukäteen, eikä siitä oltu hänen muistaakseen muutenkaan keskusteltu. Asia vain ilmoitettiin heille, mutta hänen mielestään koko luokka vain hyväksyi asian, eikä asia nostattanut suuria tunteita, vaikka harjoittelut tapahtuivat pääasiassa kaukokentillä ja matkustamiseen ja vuokralla asumiseen muilla paikkakunnilla kului rahaa.

4 Tämän päivän kättilötyö ja –koulutus

Kättilön työ on nykypäivänä monipuolista, vaativaa ja vastuullista. Kättilö työskentelee eri ikäisten naisten ja tyttöjen, raskaana olevien ja synnyttäneiden naisten, vastasyntyneiden ja heidän perheidensä kanssa. Kättilöt voivat työskennellä erilaisilla poliklinikoilla, esim. äitiyspoliklinikalla, jossa he tekevät mm. raskaudenaikaisia ultraäänitutkimuksia itsenäisesti. Kättilöt voivat työllistyä myös erilaisille vuodeosastoille, esim. gynekologiselle tai lapsivuodeosastolle. Vuodeosastoilla työssä korostuu ohjausosaaminen. Kättilöt työskentelevät myös synnytyssaleissa, joissa työ on itsenäistä, ja lääkäriä konsultoidaan tarvittaessa. Synnytyssalityöskentelyssä korostuu erilaisten teknisten laitteiden hallinta. (Kättilön työ. 2017.)

Kättilöksi on tänä päivänä mahdollista opiskella joko päiväopiskeluna tai monimuoto-opiskeluna ammattikorkeakoulussa. Päiväopinnot ovat päätoimisia ja kokoaikaisia, kun taas monimuoto-opintoja on mahdollista suorittaa osa-aikatyön ohella. (Kättilö (AMK). AMK-tutkinto, päiväopiskelu. 2016.)

Kättilön päiväopintoihin on mahdollista hakea, kun on suorittanut jonkin 2. asteen tutkinnon, joko ylioppilas- tai ammatillisen tutkinnon. Metropolia Ammattikorkeakoulu ottaa tällä hetkellä 28 uutta kättilöopiskelijaa hakua kohden. Opinnot kestävät 4,5 vuotta, ja

niihin sisältyy niin lähiopetusta, erilaisissa hankkeissa ja projekteissa työskentelyä, itseenäisiä sekä ryhmässä tehtäviä opintoja, että verkko-opintoja. Iso rooli kätilöopinnoissa on myös sairaaloissa ja terveyskeskuksissa tehtävillä ohjatuilla harjoittelujaksoilla. Harjoittelujaksoja on mm. sisätautien-, naistentautien- ja lastenosastoilla sekä -poliklinikoilla, äitiysneuvolassa, lapsivuodeosastoilla ja synnytyssalissa. (Kätilö (AMK). AMK-tutkinto, päiväopiskelu. 2016.)

Kätilön monimuotokoulutukseen hakevalta vaaditaan pohjakoulutuksena vähintään opistotasoinen sairaanhoitajan tutkinto. Metropolia Ammattikorkeakoulu ottaa tällä hetkellä 30 uutta monimuoto-opiskelijaa hakua kohden. Opinnot kestävät 2 vuotta, mutta mikäli opiskelijalla on aikaisempi ammattikorkeakoulututkinto, on opinnot mahdollista suorittaa osaamisesta riippuen jopa 1,5 vuodessa. Monimuoto-opinnot sisältävät päiväopintoja enemmän etäopiskelua, mutta myös monimuoto-opintoihin kuuluvat ohjatut harjoittelujaksot, jolloin opiskelijalta vaaditaan läsnäoloa harjoittelupaikassa 40 tuntia viikossa. (Kätilö (AMK). AMK-tutkinto, monimuoto-opiskelu. 2016.)

5 Kätilökoulutuksen neljä erilaista vaihetta 1960-luvulta 1990-luvulle

5.1 Kaksivuotinen kätilökoulutus -1968

Vuonna 1934 tehtiin uudistus, jonka myötä kätilökoulutus muuttui kaksivuotiseksi. Kätilökoulutus oli edelleen kaksivuotinen tullessa 1960-luvulle ja jatkui tämän muotoisena aina vuoteen 1968 asti, jolloin koulutus korvattiin erikoissairaanhoitajakoulutuksella. Kätilöitä koulutettiin Helsingissä Kätilöopistolla, ensin vanhoissa ja pian ahtaiksi käyneissä tiloissa Tehtaankadulla, josta opetus muutti isoihin ja hienoihin tiloihin vastavalmistuneeseen uuteen Kätilöopistoon Sofianlehdonkadulle loppuvuonna 1959. (Viisaista vaimoista nykyajan kätilöiksi, Kätilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 59-61.) Tähän aikaan Helsingin Kätilöopisto oli ainoa paikka, jossa kätilöitä koulutettiin (Laanti 2018).

Sota-ajan jälkeen kätilöiden koulutusmäärää lisättiin. Koulutukseen pyrkijöitä oli kuitenkin runsain mitoin, joten tämä ei aiheuttanut hankaluuksia ainakaan hakijamäärien vuoksi. Hakijoita oli itse asiassa niin paljon, että vain noin 25 % kaikista hakijoista voitiin

hyväksyä koulutukseen. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 59-61.)

Taulukko 1. Kättilöoppilaiden määrä (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 59).

1935	16	1944	60	1956	84
1939	17	1948	98	1958	156
1941	53	1949	167	1960	125
1942	24	1950	145	1961	169

Vuodesta 1951 lähtien kaksivuotinen kättilökoulu alkoi ns. valmistavalla jaksolla, joka kesti 4 kuukautta. Tämän jälkeen kättilöopiskelijat suorittivat 2 kuukauden pituisen harjoittelujakson synnytyslaitoksen vuodeosastolla. Harjoittelu painottui yleiseen sairaanhoitoon. Harjoittelun kanssa samaan aikaan alkoivat lääkäreiden ja ohjaajakättilöiden luennot. Teoriaopetusta ja käytännön harjoittelua suoritettiin samanaikaisesti niin, että harjoittelua oli 5-6 kuukautta synnytysosastolla, 2 kuukautta lastenosastoilla Sofianlehdossa tai Lastenlinnassa, 1 kuukausi lastenneurolassa, 2 kuukautta äitiysneurolassa, 2 kuukautta gynekologisella osastolla, 4-5 kuukautta synnytyshuoneessa ja 2 kuukautta käytännöllistä harjoittelua maalaiskunnassa. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 59-61.)

Kaksivuotinen koulutus rakentui niin, että ensimmäisenä opiskeluvuonna pääpaino oli normaalin raskauden ja synnytyksen sekä lapsivuodeajan ja gynekologian opetuksessa. Toisena vuonna keskityttiin enemmän erikoiskysymyksiin, patologiseen synnytykseen sekä äitiys- ja yhteiskunnalliseen huoltoon. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 59.)

5.2 Kättilöstä erikoissairaanhoitaja-kättilöksi vuonna 1968

Vuonna 1968 kaksivuotinen kättilökoulutus korvattiin erikoissairaanhoitajakoulutuksella. Tästä eteenpäin ei ollut siis enää mahdollista hakea suoraan kättilökoulutukseen, vaan kättilöksi oli mahdollista lähteä opiskelemaan vasta, kun oli suorittanut ensin sairaanhoitajan tutkinnon. Kättilökoulutuksesta tuli siis sairaanhoitajien jatko- ja erikoiskoulutusta.

(Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 69-70.)

Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta –teoksen (1991: 49, 70) mukaan koulutusuudistuksen kanssa samanaikaisesti lakkautettiin historiallinen kättilövakuutus eli entinen kättilövala, joka oli ollut valmistuvien kättilöiden tähän asti annettava:

Minä N.N. vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta, että vakaa ja vilpitön tahtoni on kaikissa kättilötehtävissäni tarkasti ja huolellisesti sekä parhaan kykyni ja taitoni mukaan täyttää ne velvollisuudet, jotka lakien ja asetusten sekä laillisten määräysten nojalla minulle kättilönä ja kansalaisena kuuluvat.

Uudenmuotoinen koulutus painottui käytännössä niin, että siitä valmistuvat saivat pätevyyden työskennellä sairaalassa erikoissairaanhoitaja-kättilönä joko synnytys- tai naistentautiosastolla. Koulutus kesti yhden lukukauden eli 9 kuukautta. Sairaanhoitajille oli tarjottu jatkokoulutusta kättilöksi jo vuodesta 1957, ja tämä koulutus oli ollut kestoaltaan 12 kuukautta. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 70.) Vuodesta 1957 eteenpäin tarjottuun kättilön jatkokoulutukseen päästäkseen sairaanhoitajilta vaadittiin vuoden työkokemus (Laanti 2018).

Koulutusmuutoksen myötä jatkokoulutuksen opiskeluaika siis lyhentyi. Teoreettista opetusta kuitenkin samanaikaisesti lisättiin, ja kävikin niin, että teoriaopetuksen lisääntymisen vuoksi käytännöllinen opiskelu jäi liian vähäiseksi kättilön ammatin oppimisen kannalta. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 70.)

Vallalla oli vahva ajatus siitä, että kättilöitä ei tarvittu enää avoterveydenhuollon tehtäviin, vaan avoterveydenhuollossa työskentelivät terveydenhoitajat. Kättilöiden paikka oli sairaalassa. Kävikin niin, että kättilön virkanimike poistui perusterveydenhuollosta kokonaan vuonna 1972. Perusterveydenhuollossa työskennelleet kättilöt ja terveyssisarit saivat muutoksen yhteydessä 10 vuoden kelpoisuuden työskennellä omaa koulutustaan vastaavissa tehtävissä terveydenhoitajina. Muihin terveydenhoitajan tehtäviin päästäkseen oli suoritettava erityinen täydennysoppijakso. Terveysisarille tarjottiin mahdollisuus pätevoityä myös tenttimällä, mutta kaksivuotisen kättilökoulutuksen käyneiden tuli suorittaa nk. siirtymävaiheen koulutus, joka kesti 3 lukukautta ja antoi erikoissairaanhoitajan ja terveydenhoitajan pätevyyden. Siirtymävaiheen koulutusta tarjottiin kättilöille vuoden

1976 loppuun asti. (Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991: 70-71.)

Erikoissairaanhoidaja-kättilöitä koulutettiin näin aina vuoteen 1987 asti, jolloin tehtiin laaja keskiasteen koulutuksen uudistus. Uudistuksen myötä oli jälleen mahdollista opiskella suoraan kättilöksi ilman sairaanhoitajapohjaa. (Laanti 2018.)

5.3 Vuoden 1987 keskiasteen uudistus

Vuonna 1987 tehtiin koulutuksessa laaja keskiasteen uudistus, minkä seurauksena opistoasteelle muodostui erikoistumislinjoja, joista yksi oli kättilön erikoistumislinja. Samalla tuli voimaan kättilön opetussuunnitelma, joka sisälsi myös sairaanhoitajan opinnot, mutta valmistuneet opiskelijat rekisteröitiin vain kättilöiksi. Koulutus kesti 3,5 vuotta aina vuoteen 1995 asti, jolloin Suomi liittyi Euroopan Unioniin, ja koulutus piteni EU-direktiivien myötä 4,5-vuotiseksi. Kaikille opintonsa 1.1.1993 jälkeen aloittaneille määrättiin 3,5 vuoden koulutukseen lisättäväksi vuoden työharjoittelu, jotta koulutus vastaisi EU:n asettamia vaatimuksia. (Koulutettu kättilö kanssasi 200 vuotta 2016: 12-19.)

1.1.1987 voimaan tulleessa Kättilön opetussuunnitelmassa esitellään omat opintolinjansa peruskoulu- sekä ylioppilaspohjaisille opiskelijoille. Peruskoulupohjaisilla opiskelijoilla opinnot kestivät opetussuunnitelman mukaan 4,5 vuotta ja ylioppilaspohjaisilla 3,5 vuotta. Peruskoulupohjaiset opiskelijat opiskelivat peruslinjalla, joka alkoi kaikille yhteisellä vuoden kestäväällä yleisjaksolla, joka sisälsi yleissivistäviä ja ammatillisia aineita. Yleisjakson tarkoituksena oli harjaannuttaa vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä saada kokonaiskuva terveydenhuollosta ja sen ammateista. Vuoden yleisjakson jälkeen edettiin erikoistumislinjan opintoihin. Ylioppilaspohjaisten opiskelijoiden opintoihin ei sisällynyt yleisjaksoa, vaan he aloittivat opintonsa suoraan erikoistumislinjan opinnoilla. (Kättilön opetussuunnitelma. Terveydenhuollon peruslinja. 1988: 4-7.)

Kättilön opetussuunnitelmassa (1988: 8) kerrotaan pääsyedellytyksistä koulutukseen seuraavanlaisesti:

Terveydenhuollon peruslinjalle ja vastaaville ylioppilaspohjaisille linjoille pääsemisen edellytyksenä on 17 vuoden ikä ja ammattien edellyttämä terveys. Tärkeää on, että hakija on tietoinen tulevan ammattinsa fyysisistä ja psyykkisistä vaateista ja omista terveydellisistä edellytyksistään.

Ensimmäiset uuden opetussuunnitelman mukaisesti vuonna 1991 kättilöiksi valmistuneet työllistyivät kohtuullisen hyvin. Tästä eteenpäin useina vuosina valmistuneet kättilöt jäivät kuitenkin suoraan työttömiksi, ja kymmeniä kättilöiksi valmistuneita siirtyi pitkään muille aloille. Kävi selväksi, ettei Suomen terveydenhuoltojärjestelmä pystynyt huonoina aikoina työllistämään pelkiksi kättilöiksi rekisteröityjä työnhakijoita. Vaikka kättilötutkintoon sisältyi myös sairaanhoitajan opinnot, ei kättilöiksi valmistuneilla ollut oikeutta toimia sairaanhoitajan nimikkeellä. Ammattikorkeakoulu-uudistuksen myötä 1996 tehtiin päätös, että keskiasteen mukaisen 3,5-vuoden koulutuksen saaneet kättilöt voitiin rekisteröidä myös sairaanhoitajiksi. Myös aikaisemmin valmistuneet saivat hakea rekisteröintiä jälkikäteen. (Koulutettu kättilö kanssasi 200 vuotta 2016: 18-19.)

5.4 Kättilö (AMK) 1996-

Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuonna 1995. Tämä merkitsi muutoksia myös kättilökoulutuksessa, jonka tuli nyt täyttää EU:n asettamat direktiivit. EU-direktiivien myötä kättilökoulutus piteni myös ylioppilas pohjaisilla opiskelijoilla 4,5-vuotiseksi, ja muuttui opistotasoin tutkinnosta ammattikorkeakoulutason tutkinnoksi. Kättilötutkintoa ei voinut enää siis suorittaa pelkällä peruskoulupohjalla. Toinen merkittävä muutos uudenmuotoisessa kättilötutkinnossa oli se, että se oli kaksoistutkinto, jonka suorittamalla opiskelija sai sekä kättilön että sairaanhoitajan tutkinnot. (Koulutettu kättilö kanssasi 200 vuotta 2016: 16-20.)

Koulutusmuutoksen kanssa samanaikaisesti päätettiin, että kättilökoulutusta järjestetään tulevaisuudessa vain sellaisissa kaupungeissa, joissa on yliopistosairaala. Kahden kaupungin kohdalla tehtiin kuitenkin poikkeus. Jyväskylässä kättilökoulutusta jatkettiin kaupungin keskeisen sijainnin vuoksi ja Vaasassa ruotsinkielisen koulutuksen vuoksi. Päätöksen jälkeen kättilöitä kouluttavien oppilaitosten määrä väheni kahdeksaan, joista kahdessa opetus tapahtui ruotsin kielellä. Päätöksen taustalla oli ajatus, että näin varmistetaan, että kaikille kättilötyön osa-alueille riittää monipuolisia harjoittelupaikkoja, joissa opiskelijoiden on mahdollista saavuttaa EU-direktiivin määräykset. (Koulutettu kättilö kanssasi 200 vuotta 2016: 17.)

Uuden muotoiseen koulutukseen siirryttäessä otettiin käyttöön myös kätilöopiskelijan työkirja, jolla voitiin seurata EU-direktiivien määrällistä toteutumista harjoitteluiden aikana. Ensimmäinen painos työkirjasta saatiin käyttöön vuonna 1995. Aluksi kirjan käyttö oli opettajasta riippuvaista, mutta myöhemmin se määriteltiin valtakunnallisessa opetus-suunnitelmassa pakolliseksi. (Koulutettu kätilö kanssasi 200 vuotta 2016: 20.)

Helsingin ammattikorkeakoulun opinto-oppaassa kätilön tutkinto esitellään yhtenä hoitotyön suuntautumisvaihtoehtona hammashuoltajan, röntgenhoitajan, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan rinnalla. Helsingin ammattikorkeakoulun kätilöopiskelijat opiskelivat Kätilöopistolla, ja tutkinto oli laajuudeltaan 180 opintoviikkoa, joka vastasi 4,5 vuoden opintoja. Kätilön tutkintoon kuului 90 ov harjoittelua, joka sisältyi perus- ja ammattiopintoihin. (Opinto-opas 96-97 1996: 102, 105-109.)

Taulukko 2. Helsingin ammattikorkeakoulun opinto-oppaassa (1996) esitellyn kätilön tutkinnon rakenne.

Perusopinnot	40 ov
- Kaikille yhteiset perusopinnot	10 ov
- Terveystieteen yhteiset perusopinnot	10 ov
- Hoitotyön yhteiset perusopinnot	20 ov
Ammattiopinnot	120 ov
- Yksilön ja yhteisön hoitotyö	30 ov
- Lapsen hoitotyö	10 ov
- Naisen hoitotyö	15 ov
- Seksuaalivahvuus ja perhesuunnittelu	10 ov
- Raskaana olevan naisen ja perheen hoitotyö	15 ov
- Synnyttävän naisen ja perheen hoitotyö	20 ov
- Synnyttäneen naisen ja perheen hoitotyö	10 ov
- Asiantuntijuus hoito- ja kätilötyössä	10 ov
Päätötyö	10 ov
Vapaasti valittavat opinnot	10 ov
Tutkinto yhteensä	180 ov

Opinto-oppaassa esitellään myös aikuiskoulutusmahdollisuus kättilön amk-tutkintoon. Aikuiskoulutus oli tarkoitettu jo aikaisemmin terveydenhuollon opistoasteen tutkinnon suorittaneille ja oli laajuudeltaan 80 opintoviikkoa. (Opinto-opas 96–97 1996: 113.)

Taulukko 3. Helsingin ammattikorkeakoulun opinto-oppaassa (1996) esitellyn kättilön aikuiskoulutustutkinnon rakenne.

Perusopinnot	10 ov
Ammattiopinnot	60 ov
- Naisen hoitotyö	10 ov
- Raskaana olevan naisen ja perheen hoitotyö	12 ov
- Synnyttävän naisen ja perheen hoitotyö	20 ov
- Synnyttäneen naisen ja perheen hoitotyö	6 ov
- Seksuaalineuvonta ja perhekasvatus	4 ov
Vapaasti valittavat opinnot	10 ov
Tutkinto yhteensä	80 ov

6 Kättilökoulutukseen vaikuttaneet lait, asetukset sekä muut seikat

Vuonna 1934 annettiin Asetus kättilöiden kouluttamisesta (320/34), mikä määritteli Kättilöopiston toimintaa. Sen ensimmäisessä momentissa mainitaan, että ”kättilöiden kouluttamista varten valtio ylläpitää Helsingin kaupungissa kättilöopistoa, joka toimii lääkintöhallituksen valvonnan alaisena”. Asetus oli voimassa siihen asti, kunnes vuonna 1968 annettu Asetus sairaanhoitotoimen harjoittajien ja muun vastaavanlaisen henkilöstön kouluttamisesta (418/68) kumosi sen.

Vuoden 1968 Asetuksen sairaanhoitotoimen harjoittajien ja muun vastaavanlaisen henkilöstön kouluttamisesta (418/68) mukaan sairaanhoito-oppilaitoksessa suoritettavia perustutkintoja olivat laboratoriohoitaja, lääkintävoimistelija, röntgenhoitaja, sairaanhoitaja, apuhoitaja, hammashoitaja, lastenhoitaja, mielisairanhoitaja, vajaamielishoitaja sekä hieroja. Lisäksi oli mahdollista suorittaa sairaanhoitajan erikoistumistutkinto sekä ylihoitajan tutkinto. Asetuksen lopussa on lisäksi seuraava maininta: ”Tämän asetuksen säädösten estämättä voidaan kättilön koulutuksen saaneille vuoden 1975 loppuun saakka

tarpeen mukaan antaa sairaanhoito-opistossa enintään neljä lukukautta kestävästä erikoistumiskoulutusta erikoissairaanhoitajan tutkinnon suorittamiseksi naistentautien ja synnytysten alalla.” Enää ei siis koulutettu kättilöitä, vaan erikoissairaanhoitajia.

6.1 Suomalaisen terveys- ja sosiaalihuollon uudistus

1950-luvulta alkaen suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää pyrittiin uudistamaan. Ensimmäinen uusi, merkittävä uudistus oli sairausvakuutusjärjestelmä, joka tuli voimaan v. 1963. Sen jälkeen, vuonna 1972, annettiin Kansanterveyslaki (66/72). Uudistusten takana oli taloudellisen kasvun tavoittelu säännöstelykauden jälkeen. Suomen väestö oli kuitenkin tilanteessa, jossa varat käytettiin pakollisiin menoihin ja sairastuminen johti käyttövarojen vähenemiseen. Katsottiin siis, että parantamalla väestön sosiaali- ja terveydenhuoltoa edistettiin myös talouden kasvua. Toinen merkittävä syy oli aikuisväestön huono terveys sekä alhainen elinikä. (Mattila 2000: 108–112.)

Kansanterveyslain (66/72) ensimmäisessä momentissa määriteltiin, että ”kansanterveystyöllä tarkoitetaan yksilöön ja hänen elinympäristöönsä kohdistuvaa terveydenhoitoa ja yksilön sairaanhoitoa sekä niihin liittyvää toimintaa, jonka tarkoituksena on väestön terveydentilan ylläpitäminen ja edistäminen”. Kansanterveyslailla siis pyrittiin parantamaan kansalaisten terveyttä sekä ehkäisemään sairauksia ja niiden pahenemista

Lain mukaan kuntien tuli huolehtia omasta kansanterveystyöstään. Lain kolmannen luvun 14 momentin mukaan kuntien kansanterveystyöhön kuuluivat terveysneuvonta, sairaanhoito, sairaankuljetus, hammashoito sekä kouluterveydenhoito. Lisäksi näitä toimintoja varten kunnalla tuli olla terveyskeskus. Sen toimintoja voitiin kuitenkin tarpeen vaatiessa sijoittaa sivuvastaanoitoille tai liikkuville toimintayksiköille. (Kansanterveyslaki 66/72 § 14–15.)

Kansanterveyslaki kumosi vuodelta 1944 olevat lait kunnallisista äitiys- ja lastenneuvoloista (224/44) sekä kunnankättilöistä (223/44). Äitiyshuolto ja lastenneuvolat siirtyivät myös terveyskeskuksille, joissa niiden toiminnasta vastasivat terveydenhoitajat.

Lain kansanterveislain voimaanpanosta (67/72) 11 momentissa todetaan seuraavaa:

Terveyskeskuksen perustamisen yhteydessä lakkautetaan ne kunnan tai kuntainliiton lääkärin-, hammaslääkärin- ja sairaanhoitotoimen harjoittajien sekä muut virat joiden haltijat toimivat kansanterveystyön alalla, ja siirretään vakinainen ja pysyväisluonteisesti virkasuhteessa oleva tilapäinen viranhaltija lakkautettavasta virasta vastaavaan kunnan terveyskeskuksen virkaan, kuitenkin siten, että kunnallinen terveysisärisar ja kunnan kättilö siirretään perustettavaan terveydenhoitajan virkaan.

6.2 Keskiasteen koulutuksen uudistaminen

Laki ammatillisista oppilaitoksista (487/1987) määritteli, että ammatillinen oppilaitos ”järjestää sille määrättyä ammatillista peruskoulutusta ja lisäkoulutusta sekä muuta koulutustoimintaa”. Lakia sovellettiin ammattikasvatushallituksen alaisiin ammatillisiin oppilaitoksiin, joihin lukeutuivat myös terveydenhuolto-oppilaitokset. Oppilaitoksissa oli erilliset opintolinjat peruskoulun käyneille sekä lukion suorittaneille. Tavoitteena oli ”peruskoulun ja lukion kasvatustehtävää jatkaen tai työkokemukseen perustuen antaa yhteiskunnan ja työelämän sekä niiden kehittymisen edellyttämiä, ammattitaidon saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä jatko-opintojen harjoittamiseksi tarpeellisia valmiuksia”. Lisäksi Asetus terveydenhuollon oppilaitoksista (501/1987) määräsi, että terveydenhuollon oppilaitoksessa suoritettavan tutkinnon nimi oli kättilö.

1980-luvun lopulla tehdyn keskiasteen koulutusuudistuksen tavoitteena oli tarjota opiskelupaikka kaikille peruskoulusta valmistuville joko lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa sekä uudistaa koulutuksen sisältö ja rakenne. Uudistuksesta tuli kuitenkin ongelmallinen, sillä keskiasteen koulutus oli päällekkäistä; samaan koulutukseen saattoi hakeutua sekä peruskoulu- että lukiopohjalta, jolloin ylioppilas pohjaiset opiskelijat joutuivat opiskelemaan nuorisosaasteen opinnot kahteen kertaan. Lisäksi uudistusta suunniteltaessa oltiin ennakoitu, että 30–40 % opiskelijoista menisi lukioon ja 60–70 % jatkaisi ammatilliseen oppilaitokseen. Kuitenkin ikäluokasta 50–60 % pyrkiin lukioon. Tämä johti tilanteeseen, jossa ylioppilaksi valmistuville nuorille ei ollut jatko-opiskelupaikkaa. Koska kaikkien ylioppilaksi valmistuvien ei ollut mahdollista päästä yliopistoon, ongelmaa pyrittiin ratkaisemaan lisäämällä ylioppilas pohjaisten opiskelijoiden määrää opistoasteen koulutuksessa sekä luomalla lukiopohjaisia opintolinjoja ammatillisiin oppilaitoksiin. Tämä johti koulutuksen päällekkäisyyteen. Vuoden 1995 koulutusuudistuksessa koulutusrakenne muutettiin peräkkäiseksi. Sen mukaan peruskoulun jälkeen seuraa joko lukio

tai ammatillinen oppilaitos, jonka jälkeen on mahdollista jatkaa korkeakoulutasolla. (Lampinen 2000: 91–93.)

6.3 Ammattikorkeakoulu-uudistus

Keskiasteen koulutuksen ongelmat olivat osasy s ammattikorkeakoulu-uudistukseen. Kaksi kolmasosaa ylioppilaista haki yliopistoon, mutta vain alle kolmannes hyväksyttiin. Ne, jotka eivät päässeet yliopistoon, joutuivat keskiasteen opintojen kierteeseen, jolloin he opiskelivat keskiasteella samalla kun he hakivat yhä uudestaan yliopistoon. Tämä johti monikertaiseen koulutukseen; joka toinen ylioppilas suoritti tai ainakin keskeytti kaksi ammatillista tutkintoa tai korkeakoulututkintoa. Ammattikorkeakoulu-uudistus käynnistyi vuonna 1988. Tuolloin Opetusministeriön työryhmät yrittivät etsiä ratkaisua ylioppilassumalle. Työryhmässä syntyneessä esityksessä tuotiin esille ajatus ammattikorkeakoulujen perustamisesta. (Lampinen 2000: 103–106.)

Ennen varsinaiseen ammattikorkeakoulujärjestelmään siirtymistä päädyttiin kokeilumalliin. Vuonna 1991 annettiin Laki nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeilusta (391/1991). Lain ensimmäisen momentin mukaan tarkoituksena oli saada kokemuksia ”peruskoulun jälkeisen koulutuksen kehittämistä varten”. Lisäksi säädettiin, että ammattikorkeakoulukokeilua varten ”oppilaitokset muodostavat kokeiluyksikön, josta käytetään *väliaikaisen ammattikorkeakoulun* nimeä”. Erään tällaisen väliaikaisen ammattikorkeakoulun muodosti Kätilöopisto yhdessä yhdeksän muun oppilaitoksen kanssa vuonna 1996. Vuonna 1999 Helsingin ammattikorkeakoulu sai toimiluvan ja se vakinaistettiin Opetusministeriön päätöksellä. Vuonna 2001 sen toiminimeksi tuli Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Vuonna 2008 se yhdistyi EVTEK-ammattikorkeakoulun (ent. Espoo-Vantaan teknillinen korkeakoulu) kanssa muodostaen Metropolia Ammattikorkeakoulun. (Metropolia Ammattikorkeakoulun tarina. 2017.)

Hallituksen esityksessä vuodelta 1994 ammattikorkeakoulututkinnoista sanotaan, että ne olisivat ”amatillispainotteisia korkeakoulututkintoja, joiden lähtökohdat olisivat työelämän vaatimuksissa ja niiden kehitystarpeissa ja jotka johtaisivat erilaisiin työelämän asiantuntijatarpeisiin”. (Hallituksen esitys Eduskunnalle 319/1994: 1.) Laki ammattikorkeakouluopinnoista (255/1995) tuli voimaan 8.3.1995.

Asetuksessa korkeakoulututkintojen järjestelmästä (464/1998) määriteltiin, missä saattoi opiskella korkeakoulututkinnon, mitkä korkeakoulut olivat yliopistoja ja mitkä ammattikorkeakouluja. Lisäksi asetuksessa mainitaan, että yksi ammattikorkeakouluissa opiskeltavista tutkinnoista on sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto. Asetuksessa viitataan myös lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994), jonka § 5 mukaan Terveydenhuollon oikeusturvakeskus, nykyään Valvira, myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa kättilön ammattia. Lisäksi saman lain § 10 kerrotaan seuraavasti:

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

ETA eli Euroopan talousalue perustettiin vuonna 1994. Sen tarkoituksena oli ulottaa Euroopan Unionin sisämarkkinat Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) maihin. EFTA:an kuuluvat maat eivät olleet liittyneet tai eivät halunneet liittyä Euroopan Unioniin. (Euroopan Parlamentti 2018.) Suomi liittyi ETA:an samalla kun se liittyi Euroopan Unioniin, joten edellä mainitussa Laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) ennakoitiin EU:n jäseneksi liittymistä ja työvoiman liikkumisen mahdollistamista.

6.4 Suomen liittyminen Euroopan Unionin jäseneksi

Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuonna 1995. Euroopan Yhteisöjen Neuvosto oli antanut tammikuussa 1980 Direktiivin (80/155/ETY) kättilöntoimeen ryhtymistä ja kättilöntoimen harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta. Direktiivin tarkoituksena oli yhtenäistää kättilön tutkintoon tarvittavat vähimmäisvaatimukset jäsenmaissa ja varmistaa, että eri maissa opiskelleilla kättilöillä olisi yhtäläiset valmiudet toimia kättilönä myös toisessa EU-maassa. Suomen EU-jäsenyyden myötä direktiivi kosketti myös suomalaista kättilötutkintoa.

Niin sanottu kättilödirektiivi määritteli kättilön koulutuksen sisällön, laajuuden sekä tarpeellisen harjoittelun määrän. Kliiniseen ja käytännön koulutukseen tuli sisältyä 100 ennen synnytystä tehtyä tutkimusta, vähintään 40 raskauden seuranta ja hoitoa, vähintään 40

synnytyksen hoitoa, avustaminen 1–2 perätilasynnytyksessä, välilihan leikkaus ja ompelu, seuraus ja hoito 40 riskisynnyttäjälle, vähintään 100 synnytyksen jälkeistä tutkimusta ja normaalin vastasyntyneen tutkimusta, äitien ja vastasyntyneiden hoito (mukaan lukien keskoset, yliaikaiset, alipainoiset ja sairaat lapset), gynekologisten ja obstetristen sairauksien hoito sekä vastasyntyneiden ja imeväisten sairaudet, perehdytys tavallisten sisätautien ja kirurgisten sairauksien hoitoon.

Direktiivi 89/594/ETY toi päivityksiä kättilödirektiivin klinisen ja käytännöllisen opetuksen vaatimuksiin. Opiskelijan tuli osallistua nyt aktiivisesti perätilasynnytyksiin tai vaihtoehtoisesti harjoitella perätilasynnytyksen hoitoa simuloidussa tilanteessa. Välilihanleikkauksen ompelua tuli opetella sekä käytännössä että teoriassa ja ompelun opetukseen kuului sekä välilihanleikkaushaavan että välilihan repeämän ompelu. Haavojen ompelua tuli myös harjoitella simuloiduissa tilanteissa, mikäli se ei ollut muuten mahdollista. Lisäksi sisätautien ja kirurgian opetukseen tuli sisältyä teoriaa ja käytännön harjoittelua.

7 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettisestä näkökulmasta katsottuna hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu se, että tutkimuksessa käytetään toimintatapoina rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta niin tutkimuksessa, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä kuin tulosten arvioinnissa (Tutkimusetiikka). Olemme pyrkineet noudattamaan näitä toimintatapoja koko opinnäytetyöprosessin ajan. Olemme panostaneet erityisesti siihen, että käyttämämme lähdemateriaali on esitetty työssämme niin, ettei sisältöä ole muokattu poikkeavaksi siitä, mitä alkuperäisessä lähteessä on kirjoitettu. Olemme myös käyttäneet lähdemateriaalin valinnassa lähdekritiikkiä, ja pyrkineet hakemaan tietoa asioista laajasti eri lähteistä, jotta voisimme varmistaa asioiden todenmukaisuuden.

Aivan opinnäytetyöprosessin alussa, valittuamme aiheen opinnäytetyöllemme, tapasimme opinnäytetyön ohjaajan lehtori Marita Räsäsen Hoitotyön koulutuksen museon tiloissa Tukholmankadulla. Tässä tapaamisessa sovimme suullisesti siitä, että työ tehdään yhteistyössä Hoitotyön koulutuksen museon kanssa, ja että voisimme tarvittaessa käyttää museosta löytyvää aineistoa lähdemateriaalina opinnäytetyössä. Teimme asiasta myös kirjallisen sopimuksen opinnäytetyöprosessin myöhemmässä vaiheessa.

Olemme hankkineet tietoa laajasti eri lähteistä. Lähdemateriaalimme koostuu kirjoista, internet-lähteistä, kahdesta haastattelusta, Kansallisarkistosta ja Eduskunnan kirjastosta hankitusta materiaalista sekä opetussuunnitelmista. Olemme käyttäneet opinnäytetyösämme myös muutamia ns. toisen käden lähteitä eli toimitettuja teoksia, mutta näistä saatua tietoa olemme vahvistaneet asiantuntijahaastatteluilla. Haastattelut tukevat muista lähteistä saatua tietoa ja vahvistavat näin työmme luotettavuutta.

Haastatteluiden tekemistä varten suunnittelimme listan kysymyksiä, joiden mukaan haastattelut etenivät. Toimitimme kysymykset etukäteen molemmille haastateltaville, jotta he voisivat miettiä vastauksia jo ennen varsinaista haastattelua. Molemmat haastateltavat olivat tietoisia siitä, että haastattelut tehdään opinnäytetyötä varten, ja saimme suulliset luvat käyttää haastatteluja lähdemateriaalina. Teimme haastatteluissa myös täydentäviä kysymyksiä sen mukaan, kun koimme ne tarpeellisiksi. Molemmat haastattelut nauhoitettiin, jotta niihin voi tarvittaessa palata työn edetessä. Keskusteluiden nauhoittaminen lisää niiden luotettavuutta opinnäytetyön kannalta, koska nauhoitteista on mahdollista tarkistaa jälkikäteen, että tieto on esitetty työssä niin kuin haastateltava on sen haastattelussa esittänyt.

8 Pohdinta ja johtopäätökset

Kätilökoulutuksessa on ollut 1960–90-luvuilla neljä hyvinkin erilaista vaihetta. 1960-luvun alussa kätilökoulutus oli vielä kaksivuotinen, niin kuin se oli ollut vuodesta 1934 lähtien. Kotisynnytykset kuitenkin vähenivät koko ajan yhä useamman synnyttäessä sairaalassa. Alettiin ajatella, että kätilön ammatti on oikeastaan suppea erikoisala, ja kätilöitä ei juuri enää tarvita sairaalan ulkopuolella. Kätilökoulutusta oli siis muutettava enemmän ajan tarvetta vastaavaksi, ja vuonna 1968 kätilökoulutus muutettiin erikoissairaanhoitaja-kätilön koulutukseksi. Kätilöiksi haluvilta alettiin siis vaatia pohjakoulutuksena sairaanhoitajan tutkintoa, eivätkä valmistuneet olleet enää ”pelkkiä” kätilöitä, vaan tutkintonimike oli erikoissairaanhoitaja-kätilö.

Suurin muutos varsinaisessa kätilön työssä 1960–90-luvuilla on selkeästi ollut kätilöiden poisjääminen neuvolatyöstä. Tämä sinetöitiin vuonna 1972 voimaantulleella Kansanterveyslailla.

Seuraava suuri muutos kättilökoulutuksessa oli vuoden 1987 laaja keskiasteen koulutuksen muutos, jonka myötä kättilöitä alettiin kouluttaa jälleen kättilön tutkintonimikkeellä. Tutkinto sisälsi myös sairaanhoitajan opinnot, mutta valmistuneet rekisteröitiin ainoastaan kättilöiksi, mikä aiheutti valmistuville kättilöille suurialaista työttömyyttä -90-luvun alkupuolella. Töitä ei yksinkertaisesti riittänyt kaikille kättilön tutkintonimikkeellä töitä hakeville.

Suomen liittyessä Euroopan Unioniin vuonna 1995, oli kättilökoulutus jälleen muutosten kourissa. Koulutusta oli muutettava niin, että se täyttäisi EU:n asettamat direktiivit. Kättilökoulutus muuttuikin tämän myötä ammattikorkeakoulutasoiseksi koulutukseksi, eli kättilöksi pystyi lähteä opiskelemaan vasta, kun oli suorittanut jonkun 2. asteen tutkinnon, joko ammatillisen tai ylioppilastutkinnon. Samoihin aikoihin otettiin käyttöön kättilöopiskelijan työkirja, jolla voitiin seurata EU-direktiivien määrällistä täyttymistä. Kättilöksi opiskellaan vielä tänäkin päivänä ammattikorkeakoulussa, ja opinnot kestävät yhä 4,5 vuotta. Myös kättilöopiskelijan työkirja on edelleen käytössä, ja tulee opintojen edetessä kaikille kättilöopiskelijoille hyvinkin tutuksi.

Kättilökoulutuksessa on siis nähty viime vuosikymmenien aikana suuria muutoksia. Kättilökunnalle erityisen kipeä muutos on ollut kättilönimikkeen muuttuminen erikoissairaanhoidaja-kättilöksi vuoden 1968 koulutusmuutoksen myötä. Elettiin aika, jolloin oli hyvin epävarmaa palaako kättilö tutkintonimikkeenä ikinä. Arvostus kättilöitä ja kättilön työn tärkeyttä kohtaan on vaihdellut vuosikymmenien kuluessa paljon. Koimme koulutusmuutosten tutkimisen todella mielenkiintoiseksi, ja kättilökunnan selviäminen kaikista näistä muutoksista on nostanut arvostustamme ammattia kohtaan entisestään.

Kirjallisuutta koulutusmuutoksista on saatavilla hyvin rajallisesti. Koimme tämän haastavaksi oikeastaan työn jokaisessa vaiheessa, koska oli alun alkaen selvää, että materiaalia joutuisi toden teolla etsimään. Aineistonhaku ja sen läpikäyminen oleellisten asioiden löytämiseksi on ollut työssä kaikista aikaa vievintä. Ajanjakso, jolta koulutusmuutoksia etsimme, on myös laaja, joten työssä ei ole ollut mahdollista syventyä täysin yhteen tai kahteen muutokseen, vaan on ollut keskityttävä laajempaan kokonaisuuteen. Tulevaisuudessa koulutusmuutoksista voisi tehdä useammankin oppinäytetyön, jolloin tietyn muutoksen kohdalla voisi esimerkiksi vertailla eri koulujen opetussuunnitelmia keskenään. Tähän työhön opetussuunnitelmat valikoituivat oikeastaan sen mukaan, mitä oli helpoiten saatavilla.

On hyvin mahdollista, että kättilökoulutus on jälleen muutosten edessä tulevina vuosina. On ollut jo pitkään tiedossa, että suomalaisen kättilökoulutuksen laajuus ei ole linjassa muiden EU-maiden kanssa. EU edellyttää, että tutkinnot jäsenmaiden välillä olisivat vertailtavissa niin, että työvoiman liikkuvuus mahdollistuisi helpommin eri EU-maiden välillä. Suomalainen kättilötutkinto olisi vertailukelpoisempi EU:ssa, jos se olisi pituudeltaan nykyisen 4,5 vuoden sijasta 5 vuotta. On ehdotettu, että kättilön tutkinnosta tulisi Suomessa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, mikä tarkoittaisi jälleen sitä, että kättilöksi opiskellakseen tulisi pohjalla olla esim. ammattikorkeakoulutasoinen sairaanhoitajan tutkinto. Ehdotus on mielenkiintoinen, ja jää nähtäväksi mihin suuntaan kättilökoulutusta lähdetään nyt kehittämään. Muutos lienee väistämätön.

Lähteet

Asetus kätilöiden koulutuksesta 320/34. Annettu Helsingissä 17.8.1934.

Asetus sairaanhoitotoimen harjoittajien ja muun vastaavanlaisen henkilöstön kouluttamisesta 418/68. Annettu Naantalissa 28.6.1968.

Asetus terveydenhuolto-oppilaitoksista 501/1987. Annettu Helsingissä 30.4.1987.

Faktatietoja Euroopan Unionista. Euroopan talousalue, Sveitsi ja pohjoiset alueet. Euroopan parlamentti. Verkkodokumentti. <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/fi/displayFtu.html?ftuid=FTU_5.5.3.html>. Luettu 13.4.2018.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ammattikorkeakouluopinnoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 319/1994.

Kansanterveyslaki 66/72. Annettu Helsingissä 28.1.1972.

Koulutettu kätilö kanssasi 200 vuotta 2016. Raussi-Lehto, Eija – Ryttyläinen-Korhonen, Katri (toim.).

Kätilö (AMK). AMK-tutkinto, päiväopiskelu. 2016. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Verkkodokumentti. <<http://www.metropolia.fi/haku/koulutustarjonta-nuoret-sosiaali-ja-terveysala/hoitotyö-katilo/>>. Luettu 16.10.2017.

Kätilö (AMK). AMK-tutkinto, monimuoto-opiskelu. 2016. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Verkkodokumentti. <<http://www.metropolia.fi/haku/koulutustarjonta-aikuiset-sosiaali-ja-terveysala/hoitotyö-katilo/>>. Luettu 17.10.2017.

Kätilön opetussuunnitelma. Terveydenhuollon peruslinja. 1988. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Kätilön työ. 2017. Suomen Kätilöliitto. Verkkodokumentti. <<https://www.suomenkatiloliitto.fi/katilon-tyo>>. Luettu 17.10.2017.

Laki ammatillisista oppilaitoksista 487/1987. Annettu Helsingissä 10.4.1987.

Laki ammattikorkeakouluopinnoista 255/1995. Annettu Helsingissä 3.3.1995.

Laki kansanterveyslain toimeenpanosta 67/72. Annettu Helsingissä 28.1.1972.

Laki nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeilusta 391/1991. Annettu Helsingissä 22.2.1991.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994. Annettu Naantalissa 28.6.1994.

Lampinen, Osmo 2000. Suomen koulutusjärjestelmän kehitys. 2. korjattu painos. Helsinki: Gaudeamus.

Laanti, Marja 2018. Kätilöopiston entinen vararehtori, eläkkeellä. Helsinki. Haastattelu 15.1.

Mattila, Yrjö 2011. Suuria käännekohtia vai tasaista kehitystä? Tutkimus Suomen terveydenhuollon suuntaviivoista. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 116. Helsinki: Kelan tutkimusosasto. Saatavilla myös sähköisesti: <<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/26343>>.

Metropolia Ammattikorkeakoulun tarina. 2017. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Verkko-dokumentti. < <http://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/metropolian-tarina/>>. Luettu 5.4.2018.

Neuvoston direktiivi kättilöntoimeen ryhtymistä ja kättilöntoimen harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 80/155/ETY. Annettu Brysselissä 21.1.1980. Saatavilla sähköisesti: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:31980L0155&from=FI>>.

Neuvoston direktiivi lääkärin, yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, eläinlääkärin ja kättilön tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettujen direktiivien 75/362/ETY, 77/452/ETY, 78/686/ETY, 78/1026/ETY ja 80/154/ETY sekä lääkärin-, eläinlääkärin- ja kättilöntointa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettujen direktiivien 75/363/ETY, 78/1027/ETY ja 80/155/ETY muuttamisesta 89/594/ETY. Annettu Brysselissä 30.10.1989. Saatavilla sähköisesti: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989L0594&from=FI>>.

Opinto-opas 96-97. Helsingin ammattikorkeakoulu. 1996. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu.

Tervo, Pirjo 2018. Kättilötyön lehtori. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsinki. Haastattelu 8.1.

Tutkimusetiikka. Itä-Suomen yliopisto. Verkkodokumentti. <<https://www.uef.fi/tutkimusetiikka>>. Luettu 11.4.2018.

Viisaista vaimoista nykyajan kättilöiksi, Kättilökoulutus Suomessa 175 vuotta 1991. Laiho, Arja (toim.). Helsinki: Kättilöopisto.

Erikoissairaanhoitajatutkinnon aine- ja viikkotuntijako terveystieteiden pohjalla

K Ä T I L Ö O P I S T O

Erikoiskoulutusjaosto

Lukuvuosi 1972-1973

Erikoissairaanhoitajan (terveystieteen) tutkintoon pohjautuva äitiyshuollon ja naistentautien hoidon opintolinja.

Opintolinjalla suoritetaan erikoissairaanhoitajan, kättilön tutkinto.

Opiskelijat ovat terveystieteilijöitä.

Aine- ja viikkotuntijako

Koulutusaika 1 lukuvuosi

Lukuvuosi sisältää	syyslukukauden	16 työviikkoa
	kevätlukukauden	19 työviikkoa
	yhteensä	35 työviikkoa

Opetusaine	viikkotunteja		keskimäärin viikkotunteja lukuvuodessa	yhteensä tunteja lukuvuodessa
	sl	kl		
I Oppitunnit				
Äitiyshuolto ja naistentautien hoito	5	5	5	180
Apuaineet:				
Kliininen fysiologia				
Aseptiikka				
Lääkeaineoppi				
Lääketiede	3	3	3	90
Synnytysoppi				
Naistentautioppi				
Lastentautioppi				
Nukutus- ja puudutusoppi				
Tehohoito				
Radiologia				
Terveyden- ja sairaanhoidon hallinto ja koulutus	2	2	2	62
Sosiaaliaineet ja psykologia ^{x)}	2	2	2	78
Perhesosiologia				
Työyhteisön sosiologia				
Sairaalan sosiologia				
Työn psykologia				
Sosiaaliturvapolitiikka				
Äitiydenpsykologia				
Tutkimustyön menetelmät				
Tukiaineet x)	2	2	2	60
Terveydenhuolto				
Kasvatusoppi				
Äidinkielen harjoitukset				
II Käytännöllinen harjoitus	18	18	18	630
Äitiyshuolto				
Naistentautien hoito				
Terveyden- ja sairaanhoidon hallinto ja koulutus				
Viikko- ja lukuvuosittain yht.	32	32	32	1100

x) opiskelija voidaan vapauttaa kurssivaatimusten suorituksista aikaisempien suoritusten perusteella.

Erikoissairaanhoitajatutkinnon aine- ja viikkotuntijako sairaanhoitajapohjalla

KÄTILÖOPISTO

Erikoiskoulutusjaosto

Äitiyshuollon ja naistentautien hoidon opintolinja

Opintolinjalla suoritetaan erikoissairaanhoitajan, kättilön tutkinto

Opiskelijat ovat sairaanhoitajia

Opinnot kestävät yhden lukuvuoden, 35 työviikkoa

Oppiaineet	Tuntimäärä	Keskimäärin viikkotunt. lukuvuodessa	Yhteensä tunteja lukuvuodessa
I Oppitunnit:			
Äitiyshuolto ja naistentautien hoito		5	170
Äitiyshuolto	100		
Naistentautien hoito	40		
Apuaineet:			
Kliininen fysiologia	20		
Lääkeaineoppi	10		
Läketiede		3	100
Synnytysoppi	50		
Naistentautioppi	22		
Lastentautioppi	14		
Nukutus- ja puudutusoppi	6		
Tehohoito	4		
Radiologia	4		
Sairaanhoidon hallinto ja koulutus	62	2	62
Sosiaaliaineet ja psykologia		2	78
Perhesosiologia	10		
Sairaalan sosiologia	10		
Sosiaaliturvapolitiikka	10		
Äitiyden psykologia	12		
Organisaatiopsykologia	20		
Tutkimustyön menetelmät	16		
Tukiaineet		2	60
Terveystieteiden opetus	20		
Kasvatustiede	30		
Äidinkielen harjoitukset	10		
II Käytännön harjoitus		18	630
Äitiyshuolto			
Naistentautien hoito			
Terveystieteiden ja sairaanhoidon hallinto ja koulutus			
	470	32	1100

Kätilön tutkintotodistus, jossa näkyy EU-direktiivien täyttymiseksi lisätty vuosi opintoihin

Savonlinnan terveydenhuollon ja liiketalouden instituutti

TERVEYDENHUOLLON
KOULUTUSYKSIKKÖ

TODISTUS KÄYTÄNNÖN OPISKELUSTA KÄTILÖKOULUTUKSESSA

Koulutusaika: 10.1.1994 - 30.5.1998

Kätilö

on suorittanut kätilökoulutuksensa aikana käytännön opiskelua seuraavasti:

I lk	3 ov	Sosiaalihuollon hoitoyksiköt kotipalvelu, perhepäivähoito, päiväkodit, vanhainkodit ja palvelukeskukset
II lk	5 ov	Hoitotyö terveyskeskuksen vuodeosastolla
III lk	6 ov	Hoitotyö sisätautiosastolla
IV	6 ov	Hoitotyö kirurgisella osastolla
V lk	10 ov	
	3 ov	Hoitotyö lastenosastolla
	3 ov	Psykiatrinen hoitotyö
	3 ov	Hoitotyö synnytyssalissa
	1 ov	Hoitotyö äitiysneuvolassa
VI lk	9 ov	
	3 ov	Hoitotyö äitiysneuvolassa
	6 ov	Nepalin Kathmandussa *synnytyssali 2 ov *synnyttämättömien ja synnyttäneiden osasto 2 ov *naiskirurginen osasto 2 ov
VII lk	8 ov	Hoitotyö synnytyssalissa (sis. hallinnollisen opiskelun)

Yhteensä 47 opintoviikkoa

EU-DIREKTIIVIEN MUKAISTA TYÖHARJOITTELUA 1 VUOSI (40 ov)

6 ov	Hoitotyö äitiysneuvolassa
7 ov	Hoitotyö synnyttämättömien ja synnyttäneiden osastolla
16 ov	Hoitotyö synnytyssalissa
2 ov	Hoitotyö vastasyntyneiden teho-osastolla
7 ov	Hoitotyö naiskirurgisella toimenpideoosastolla
2 ov	Hoitotyö äitiyspoliklinikalla

Savonlinnassa 30.5.1998

Louise Kivivirta
Louise Kivivirta
Opettaja

